

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีประสิทธิภาพ Leadership Development Guidelines for the Efficiency of Professional Football Club Management

ณรงค์ศักดิ์ คุรุพันธ์

Narongsak Kuruphan

สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

Narongsak.300911@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์ภาวะผู้นำในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ 2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ และประสิทธิภาพ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีประสิทธิภาพกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสโมสร ผู้ฝึกสอน เจ้าหน้าที่ นักกีฬา รวม 341 คน จากสโมสรฟุตบอลอาชีพทั่วประเทศไทย และผู้เชี่ยวชาญ ในการเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 12 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ การวิเคราะห์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีประสิทธิภาพ ตัวแปรหลักอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรกคือภาวะผู้นำ ($\bar{x}=4.21$) รองลงมาคือการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ ($\bar{x}=4.16$) และประสิทธิภาพ ($\bar{x}=4.15$) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าทุกตัวแปร มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และมีอิทธิพลในการพยากรณ์ร่วมกันต่อ ประสิทธิภาพร้อยละ 79.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นแล้วผู้เชี่ยวชาญยังมีความเห็น สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับผลวิจัยเชิงปริมาณ กล่าวคือแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหาร สโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีประสิทธิภาพนั้นประกอบด้วยการพัฒนาด้านความเจริญก้าวหน้าและพัฒนา ด้าน แพนบอล ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลด้านการกระตุ้นปัญญา ด้านกีฬาด้านอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และด้านการเงิน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ การบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ ประสิทธิภาพ

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the leadership situation in the efficiency management of professional football clubs 2) to analyze the relationship between instructional leadership and the professional football club administration 3) to study leadership development guidelines for the efficiency of professional football club management. The survey research which comprised of 341 persons including professional football club administrators, coaches, officials and athletes from the professional football clubs in Thailand and 12 experts who proposed the development of leadership of the administration efficiency of professional football club. The data collected were analysis in

mean, standard deviation, percentage, correlation analysis, and multiple regression analysis. Research finding found that the development of leadership of the administration efficiency of professional football club, variables at high level. When considering each of the variable aspect, ranking from the highest to the lowest level, the highest level was the leadership ($\bar{x}=4.21$). The moderate level was professional football club administration ($\bar{x}=4.16$), and the efficiency ($\bar{x}=4.15$). Respectively the analyzing finding revealed that every aspects had statistically significant at .01 level, and influence to predictive were independent at 79.7 percent in .05 significance, moreover, the experts confirmed the result is the development in growth and development, football, fan club, individual consideration, intellectual stimulation, sport, idealized influence, and lastly on finance.

Keywords: Leadership, Professional Football Club Management, Efficiency

บทนำ

กีฬาฟุตบอลเป็นกีฬาที่ประชาชนชาวไทยให้ความนิยมในการติดตามทั้งที่เป็นทีมชาติไทยหรือสโมสรฟุตบอลภายในประเทศและต่างประเทศรวมถึงการแข่งขันฟุตบอลโลกล้วนมีการประมูลแข่งขันจากเจ้าธุรกิจการสื่อสารหรือธุรกิจบันเทิงเพื่อเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในการถ่ายทอดสดฟุตบอลที่ได้รับความนิยมได้สะท้อนถึงกระแสกีฬาฟุตบอลในประเทศไทยได้เป็นอย่างดีในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมากีฬาฟุตบอลได้รับความนิยมจากคนไทยทำให้ปัจจุบันนักกีฬาฟุตบอลในประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วเพราะมีการมองเห็นถึงคุณค่าและมูลค่าที่จะเกิดขึ้นในการลงทุนกับกีฬาฟุตบอลทำให้กีฬาฟุตบอลของประเทศไทยมีการพัฒนาเป็นระบบเหมือนในกีฬาฟุตบอลในต่างประเทศโดยมีลีกอาชีพทำให้นักฟุตบอลมีรายได้ที่แน่นอนถือเป็นการสร้างกีฬาฟุตบอลในประเทศไทยอย่างยั่งยืนทั้งนี้หลายปีที่ผ่านมาทั้งภาครัฐและบริษัทเอกชนได้ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ทีมสโมสรฟุตบอลในการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีกหลายสโมสรทีมฟุตบอลได้พัฒนาการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้นหลังจากได้รับเงินลงทุนจากนักลงทุนที่มองเห็นถึงผลกำไรในอนาคตเพราะว่ากีฬาฟุตบอลเป็นที่ได้รับความนิยมทำให้สามารถสร้างมูลค่าได้มหาศาลในอนาคต (กิตติคุณบุญเกิด, 2556)

สำหรับประเทศไทยรัฐบาลได้ผลักดันให้มีการพัฒนากีฬาฟุตบอลอาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างมาตรฐานไปสู่ระดับโลกการผ่านรอบคัดเลือกเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลโลกเป็นความหวังหนึ่งของคนไทยทั้งประเทศโดยในปีพ.ศ. 2551 สหพันธ์ฟุตบอลแห่งเอเชีย (AFC: Asian Football Confederation) ได้ประกาศ “Vision Asia” ซึ่งวางเป้าหมายให้วงการฟุตบอลของทุกประเทศในเอเชียต้องดำเนินในลักษณะที่เป็นธุรกิจเต็มตัวทั้งการบริหารด้านการเงินการตลาดและด้านอื่นๆอย่างมืออาชีพเทียบเท่าสโมสรฟุตบอลในทวีปยุโรปส่งผลให้สโมสรฟุตบอลต่างๆต้องสร้างความแตกต่างพร้อมมีกลยุทธ์ทางการตลาดแบบครบวงจรเพื่อพัฒนาคุณค่าของสโมสรฟุตบอลของตนเองให้โดดเด่นกว่าคู่แข่งซึ่งการดำเนินการในลักษณะที่เป็นธุรกิจเต็มตัวจะทำให้กีฬาฟุตบอลในประเทศไทยเป็นที่นิยมของแฟนคลับทั้งในด้านการเข้าชมการแข่งขันเพื่อสนับสนุนทีมของตนเองอย่างสม่ำเสมอการซื้อสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องรวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสโมสรซึ่งล้วนแต่ก่อให้เกิดรายได้เข้าสู่สโมสรเพื่อนำไปใช้ในการบริหารด้านต่างๆอย่างยั่งยืนสามารถสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินและธุรกิจ(สำนักข่าวออนไลน์ไทยพับลิก้า, 2558)

ดังนั้นจากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัจจัยเหตุสำคัญที่ผู้วิจัยให้ความสนใจต่อการค้นหาคำตอบเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนำไปพัฒนาการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยให้ทัดเทียมกับต่างประเทศ

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์ภาวะผู้นำในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ และประสิทธิภาพ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมี ส่วนประกอบต่อไปนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพทั้งหมดจำนวน 3,111 คน (บริษัทไทยลีก, 2557) แล้วนำมากำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 358 คนผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเองเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าได้ข้อมูลกลับมาในสภาพที่สมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์ผลจำนวน 341 คิดเป็นร้อยละ 95.25 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (เรวัต แสงสุริยงค์, 2559)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพจำนวน 12 คน โดยเน้นคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้านองค์ความรู้และประสบการณ์ในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย

เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ เป็นชนิดแบบสอบถามมาตรวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับที่ได้พัฒนาขึ้นจากผลการวิเคราะห์และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามได้จำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 48 ข้อ ภายหลังได้นำไปทดสอบความตรงเชิงวัตถุประสงค์ และความเชื่อมั่น โดยได้ผลการทดสอบความตรงของข้อคำถามตั้งแต่ .60 ขึ้นไป ส่วนผลการทดสอบความเชื่อมั่นนั้นปรากฏผลการทดสอบความเชื่อมั่นสูงกว่าร้อยละ 80 ตามแบบของ Cronbach's Alpha

เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพเป็นชนิดแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ภายหลังจากนำผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณและคำแนะนำของอาจารย์ไปปรับแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับนำไปใช้เก็บข้อมูลวิจัย

การเก็บข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลวิจัยทางไปรษณีย์ และโทรศัพท์แจ้งผู้ช่วยวิจัยในพื้นที่ให้รับผิดชอบดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งกลับคืนผู้วิจัย

การเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนัดหมายผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 คน แล้วไปดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามวันเวลาที่นัดหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ สำหรับการพรรณนาข้อมูล และใช้สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการอ้างอิง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำผลมาใช้สนับสนุนข้อค้นพบตามผลวิจัยเชิงปริมาณ

สรุปผลวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การศึกษาสภาพการณ์ภาวะผู้นำในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับตัวแปรหลักอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยตัวแปรภาวะผู้นำสูงที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.21 ในขณะที่ตัวแปรการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพมีค่าเฉลี่ย 4.16 และประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ย 4.15

(SD=.54) สรุปว่าลักษณะตัวแปรหลักภาวะผู้นำ การบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ และประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ และประสิทธิภาพพบว่าตัวแปรหลักภาวะผู้นำ (Le) การบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ (Pf) และประสิทธิภาพ (Ef) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ดังนี้

ภาวะผู้นำ (Le) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ (Pf) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ระดับมาก โดยมีค่า $r=.81$

ภาวะผู้นำ (Le) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพ (Ef) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ระดับมาก โดยมีค่า $r=.80$

การบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ (Pf) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพ (Ef) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ระดับมาก โดยมีค่า $r=.87$

ดังนั้นสรุปว่าตัวแปรหลักทั้งสามตัวแปร ตัวแปรภาวะผู้นำ การบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพ และประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

3. ผลการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีประสิทธิภาพ สามารถอธิบายความแปรปรวนรวมกันได้ร้อยละ 79.7 โดยมีผลทดสอบ $F=191.577$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ต่อตัวแปรผลประสิทธิภาพ (Ef) ผู้วิจัยได้ใช้ตัวแปรต้นทั้งสองกลุ่มเข้าสมการพยากรณ์อีกครั้งหนึ่ง ปรากฏผลตามตารางต่อไปนี้

$$Ef = .239*(Gd) + .273*(Fa) + .154*(In) + .094*(It) + .113*(Sp) + .086*(Id) + .094*(Fi)$$

นอกจากนั้นแล้วผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญยังสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพต้องรับฟังความคิดเห็นผู้ฝึกสอนและนักฟุตบอลในสโมสรโดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน เพราะกีฬาฟุตบอลเป็นกีฬาประเภททีม เคารพศรัทธาซึ่งกันและกันเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนำไปปรับปรุงข้อบกพร่องในการบริหารสโมสรฟุตบอลให้ดีขึ้นแสดงถึงความร่วมมือและความสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพประสบผลสำเร็จ

อภิปรายผลการวิจัย

สโมสรฟุตบอลอาชีพมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาภาวะผู้นำอย่างจริงจัง เนื่องจากสภาพปัจจุบันฟุตบอลอาชีพมีการแข่งขันค่อนข้างสูง มีผลกระทบต่อการดำเนินงานทางกีฬาของสโมสรฟุตบอล สโมสรฟุตบอลจำเป็นที่จะต้องดึงดูดและรักษาทุนมนุษย์ไว้กับสโมสรฟุตบอล เพื่อความสำเร็จและความได้เปรียบในการแข่งขัน ในองค์กรชั้นนำได้ให้ความสนใจกับผู้ร่วมสโมสรในฐานะที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จขององค์กร ดังเช่นผลวิจัยของ Stene (2016) ที่ค้นพบว่านักฟุตบอลที่มีพรสวรรค์ (Talent) จะแสดงความสามารถให้เห็นในการแข่งขัน และโค้ชที่มีความสามารถจะนำนักฟุตบอลที่มีพรสวรรค์ให้ประสบความสำเร็จในสนามแข่งขันและการให้รางวัล (Reward) ที่คุ้มค่ากับการทำงานทั้งของนักฟุตบอลและโค้ชจะช่วยกระตุ้นให้ประสบความสำเร็จในสนามแข่งขัน

การใช้เทคโนโลยีวิทยาศาสตร์การกีฬาพัฒนาและส่งเสริมนักฟุตบอลเป็นการยกระดับมาตรฐานการฝึกซ้อมของนักฟุตบอลในสโมสรเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลขณะทำการฝึกซ้อม และวางแผนการแข่งขันตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬา การพัฒนาความรู้ของผู้ฝึกสอน และนักกีฬา ให้เจริญก้าวหน้าและพัฒนาเป็นสิ่งที่ปรับปรุงแก้ไขได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนักฟุตบอลเป็นสำคัญ นักฟุตบอลจะพัฒนาตนเองได้มากน้อยแค่ไหน ถ้านักฟุตบอลต้องการเจริญก้าวหน้าในฟุตบอลอาชีพต้องมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ ต้องมีความทะเยอทะยาน มีวินัยในการฝึกซ้อม มีการพัฒนาตนเอง ก็จะประสบผลสำเร็จในกีฬาฟุตบอลอาชีพต่อไป สโมสรฟุตบอล

อาชีพที่มีการใช้วิทยาศาสตร์การกีฬา สามารถทำให้นักฟุตบอลประสบความสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559) มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีสามารถทำให้สโมสรฟุตบอลอาชีพประสบผลสำเร็จยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการสร้างงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา รวมทั้งให้มีการนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักกีฬาเพื่อพัฒนานักฟุตบอลอาชีพภายในสโมสรตนเองการพัฒนาทีมฟุตบอลของสโมสรฟุตบอลอาชีพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬาหรือตัวผู้เล่นจะมีสองลักษณะคือการจ้างนักกีฬาที่มีศักยภาพมาจากที่อื่นและการสร้างหรือฝึกซ้อมพัฒนาขึ้นมาเอง แต่ละสโมสรก็จะมียกกีฬาทั้งสองลักษณะในจำนวนและสัดส่วนที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรัชญา วิสัยทัศน์ รวมถึงระเบียบข้อบังคับของการจัดการแข่งขันของรายการนั้นๆ ที่สโมสรส่งทีมเข้าร่วมการแข่งขัน การซื้อตัวนักกีฬาต่างชาติก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สโมสรฟุตบอลใช้ในการนำมาพัฒนาทีมให้มีศักยภาพสูงขึ้น เนื่องจากนักฟุตบอลต่างชาติมีทักษะที่ดีมีรูปร่างที่ได้เปรียบผู้เล่นไทยแต่เป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้กับสโมสรมากขึ้นเพราะค่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติมีค่าจ้างค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับนักฟุตบอลไทย นอกจากการซื้อตัวหรือจ้างนักกีฬาจากที่อื่นมาเป็นผู้เล่นของสโมสรจะเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายแล้ว การปรับแต่งให้นักกีฬาแต่ละคนเล่นให้เข้ากันเป็นทีมกันเป็นเรื่องยากเพราะนักกีฬาที่มาจากต่างที่กันย่อมมีรูปแบบวิธีการเล่นและแนวคิดในการเล่นที่แตกต่างกันออกไปต้องใช้เวลาในการปรับแต่งให้เป็นทีมที่ลงตัวค่อนข้างนาน (ทวีทรัพย์ เขยผักแว่น, 2560)

ผู้บริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพต้องจัดสินค้าและบริการไว้อย่างเหมาะสมของที่ระลึกของสโมสรเพื่อเพิ่มรายได้และตอบสนองตามความพึงพอใจ สโมสรมีช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลายและสะดวกต่อผู้ที่ให้ความสนใจในสินค้าของสโมสรเนื่องจากสโมสรฟุตบอลอาชีพมีช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า เช่น ร้านขายสินค้าที่ระลึกประจำสโมสร เว็บไซต์ของสโมสร ห้างสรรพสินค้า เป็นต้นเป็นการประชาสัมพันธ์ดึงดูดแฟนบอลจากทั่วประเทศ สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมระหว่างแฟนบอลกับสโมสรฟุตบอลมีกิจกรรมร่วมกันศูนย์เยาวชน Football Community ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ AFC คุณค่าสโมสรฟุตบอลอาชีพแฟนบอลมีความรักดีและความผูกพัน เนื่องจากความผูกพันกับสโมสร ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของAaker (1991) ว่าความภักดีต่อตราสินค้าแสดงให้เห็นถึงทัศนคติในแง่บวกที่มีต่อแบรนด์อันจะส่งผลให้เกิดการซื้อแบรนด์นั้นซ้ำอีกอย่างสม่ำเสมอ และเป็นผลจากการเรียนรู้ของผู้บริโภคว่าแบรนด์นั้น สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าและสร้างความพึงพอใจได้การตระหนักรู้คุณค่าสโมสรฟุตบอลอาชีพ แฟนบอลมีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณค่าสโมสรฟุตบอลอาชีพด้านการตระหนักรู้ โดยให้ความสำคัญกับการจดจำชื่อนักฟุตบอล

สรุปแล้ว แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพที่มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญต่อ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ อันประกอบด้วย ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นปัญญา และด้านอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ส่วนการบริหารสโมสรฟุตบอลอาชีพนั้นต้องเน้นความสำคัญขององค์ประกอบ ด้านความเจริญก้าวหน้าและพัฒนา ด้านแฟนบอล ด้านกีฬา และการเงินเป็นหลัก

เอกสารอ้างอิง

- กิตติคุณ บุญเกิด. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อผลิตภัณฑ์สโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ในเต็ด ของ
ผู้บริโภคในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาสถิติประยุกต์,สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทวีทรัพย์ เขยผักแว่น. (2556). รูปแบบการพัฒนาศูนย์ฝึกนักกีฬาฟุตบอลเยาวชนของสโมสร
ฟุตบอลอาชีพสรวง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.).
- บริษัทไทยพรีเมียร์ลีกจำกัด. (2557). จาก <https://thaipremierleague.co.th>
แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ: องค์การกีฬาของ สกสค.
- เรวัติ แสงสุริยงค์. (2559). การวิจัยเชิงปริมาณทางสังคมศาสตร์ในโลกใหม่: บทสำรวจเบื้องต้น,
Veridian E-Journal Silpakorn University, 9(3), 798-814
- สำนักข่าวออนไลน์ไทยพับลิก้า. (2558). เม็ดเงินธุรกิจฟุตบอลไทยทะลุ 2 พันล้าน “บุรีรัมย์-เมือง
ทอง-บีจี-เทโร” โกงเกินครึ่ง แต่สโมสรสามในสี่ขาดทุน.
จาก <http://thaipublica.org/2015/09/tpl>
- Aaker, D.A. (1991). Managing Brand Equity: Capitalizing on value of a brand
name. New York: Free Press.
- Stene, Christoffer. (2016). A football management simulator.(Master's Thesis
Norwegian University).

Translated Thai References

- Aaker, D.A. (1991). Managing Brand Equity: Capitalizing on value of a brand
name.New York: Free Press.
- Stene, Christoffer. (2016). A football management simulator.(Master's Thesis
Norwegian University).
- Kittikun Boonkat. (2013). Factors influencing the purchase of Burmese United
Football Club's products.Consumers in Buriram Province.(Master of
Science Program in Applied StatisticsGraduate Institute of Management
Development).
- National Sports Development Plan. (2012-2016). Bangkok: Kurusapa Business
Organization.
- Rawat Sangsuriyung. (2015). Quantitative Social Sciences in the New World: A
Preliminary Survey. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 9(3), 798-814.
- Taveeshab Kheayphakvan. (2013). Development model of football youth football
Training center.Sang Thong.Journal of the Humanities and Social Sciences.
- Thai Premier League Ltd. (2513). from [https:// thaipremierleague.co.th](https://thaipremierleague.co.th)
- ThaiPublica. (2015). Thailand's football money surpassed 2 billion "Buriram–Muang
Gold-BG-Tero."Pitch more than half, but three clubs lost four. from
<https://thaipublica.org/2015/09/tpl>.